

ENVIMAT - Suomen kansantaloudenmateriaalivirtojen ympäristövaikutusten arviointi

Jyri Seppälä
Suomen ympäristökeskus

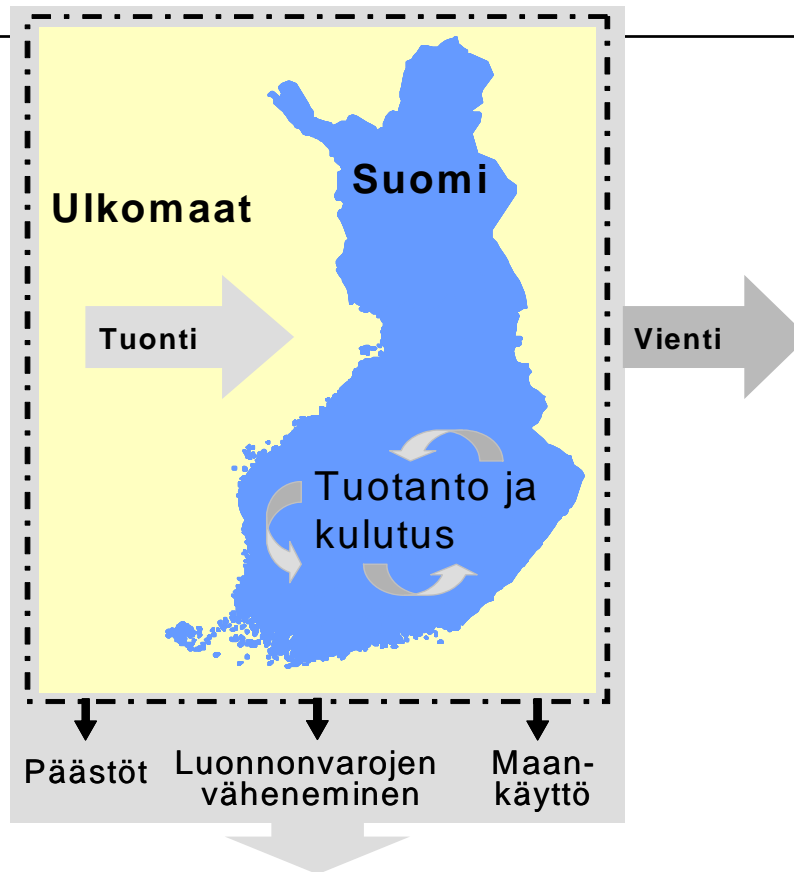
*7.10.2009 Suomen kestävän kehityksen toimikunnan kokous.
Helsinki, Smolna*

ENVIMAT-mallin perusteet:

- ympäristölaajennettu panos-tuotosmalli (EE-IO, Environmentally Extended Input-Output Model), jossa käytetty elinkaari-inventaario (LCI) tietopankin tietoja tuontipanoksille ja elinkaariarvioinnin vaikutusarviointitekniikkaa (LCIA) ympäristövaikutusten arviointiin

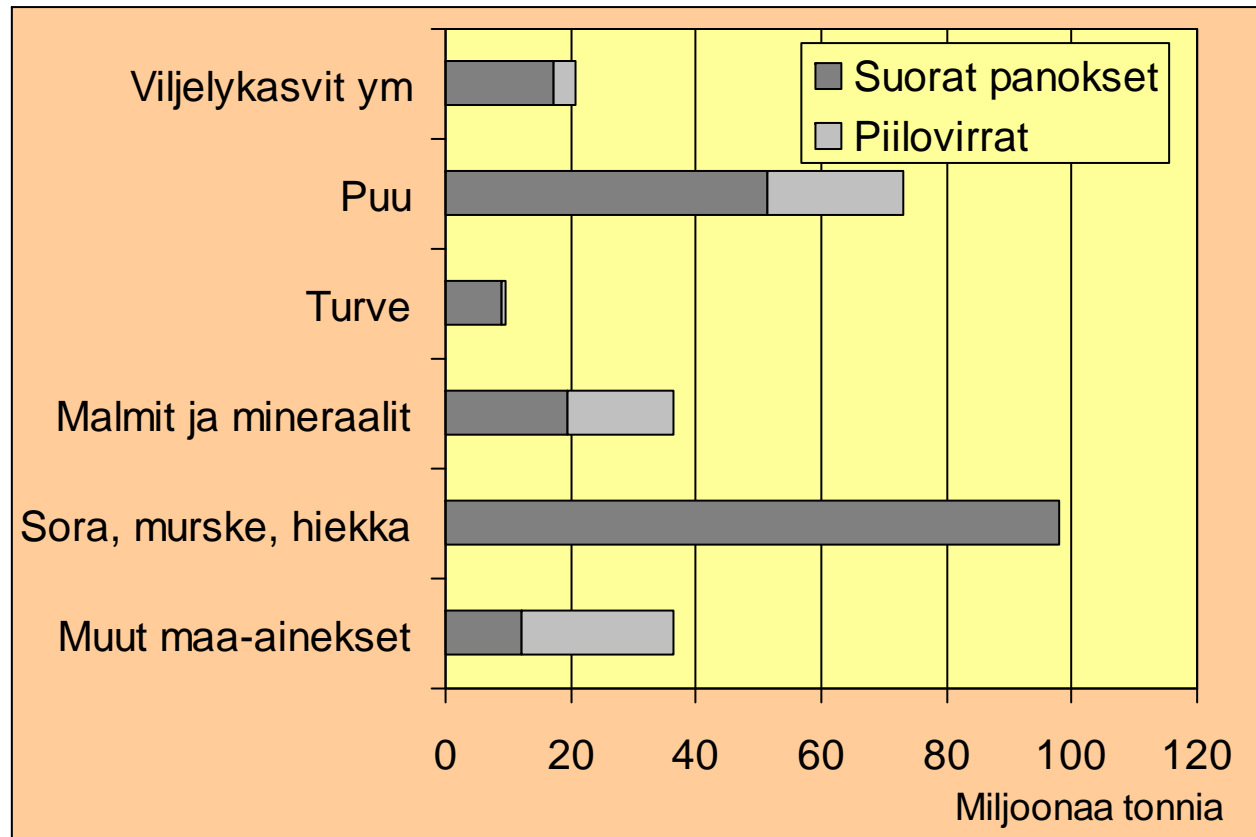
- tietosisällöltään kansainvälisesti katsoen poikkeuksellisen laaja: pystyy arvioimaan 12 ympäristönäkökohtaa (ilmastonmuutos, happamoituminen ...), 151 toimialaa ja yli 900 tuoteryhmää ja palvelua

ENVIMAT-malli antaa uutta tietoa

- kuvaa suomalaisen tuotannon ja kulutuksen materiaalivirtojen elinkaariaikaiset ympäristövaikutukset toimialoittain ja tuoteryhmittäin
  - Mitä luonnonvaroja Suomi käyttää, kuinka paljon ja mihin?
  - Mitkä ovat Suomen tuonnin aiheuttamat ympäristövaikutukset rajojemme ulkopuolella?
  - Mitä luonnonvarojen kulutus todella kertoo meille ympäristövaikutuksista? (esimerkiksi piilovirrat ja rakentamisen maa-ainekset)
  - Mikä on viennin ja kulutuksemme merkitys ympäristövaikutuksissa?

- työväline, jolla voidaan arvioida Suomen luonnonvarojen käytöstä aiheutuvien ympäristövaikutusten ja taloudellisten vaikutusten (arvonlisäys, työllisyys) välisiä suhteita
  - onko yhteiskuntamme siirtymässä kestävämpään suuntaan (kun vienti ja tuonti näkökulmat ovat mukana)? Vuodet 2002, 2005, ...
  - mitä merkitsee jonkun toimialan supistuminen tai kasvu kasantaloudessa? (esim. kustannustehokkaiden kasvihuonekaasupäästöjen leikkaukset)

Kotimaisten luonnonvarojen käyttöönotto vuonna 2005

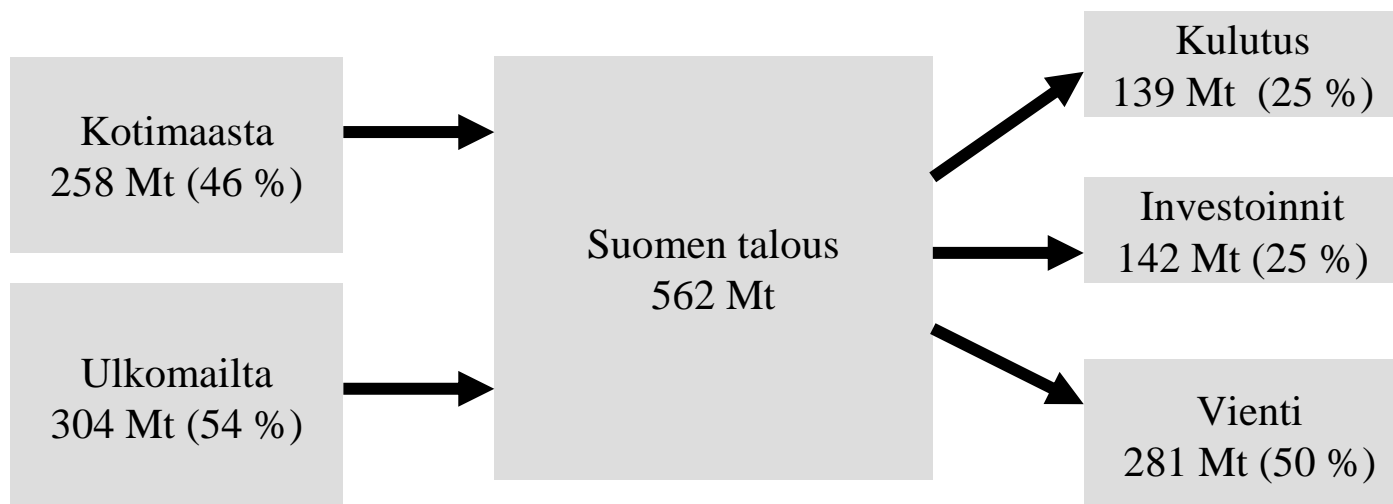

-Sorin murskeen ja muiden maa-ainesten osuus noin 50 %

Kuva: Ilmo Mäenpään Envimat -loppuseminaarin esityksestä

TIETO SUOMEN KANSANTALouden KÄYTTÄMISTÄ MATERIAALIVIRROISTA JA LUONNONVAROISTA TÄSMENTYNYT

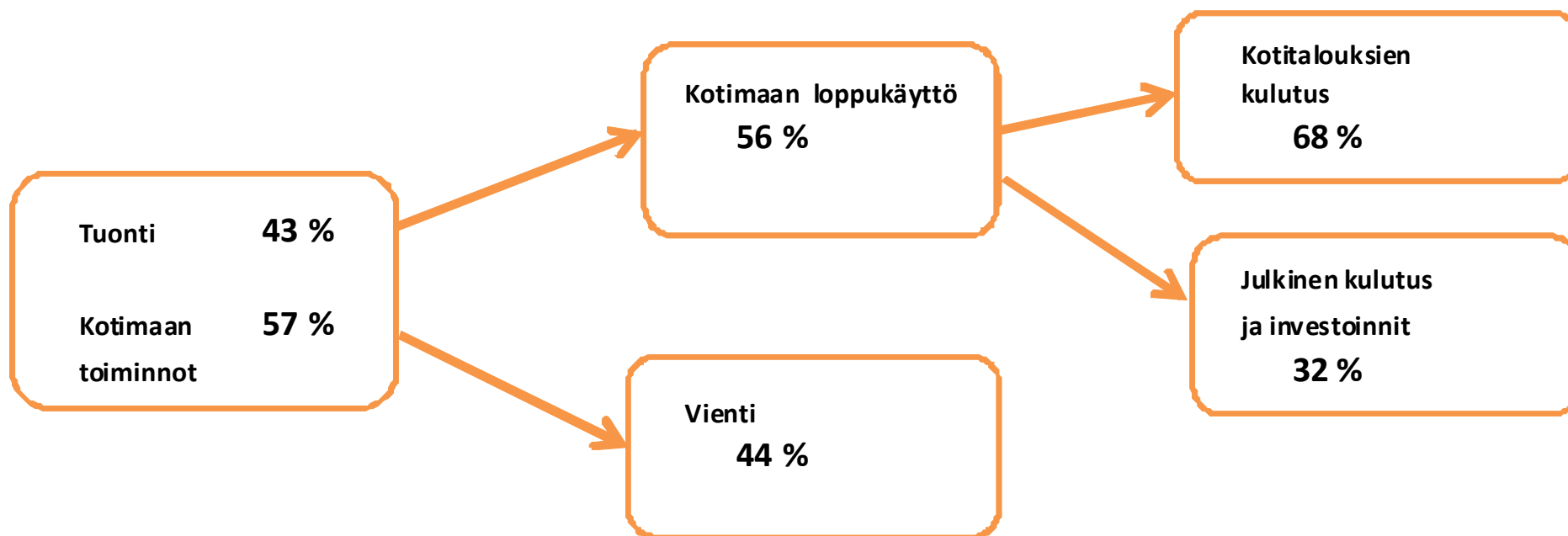
Luonnonvarojen kokonaiskäytön tase vuonna 2005

Suomi käyttää yhtä paljon ulkomaisia luonnonvaroja kuin kotimaisia

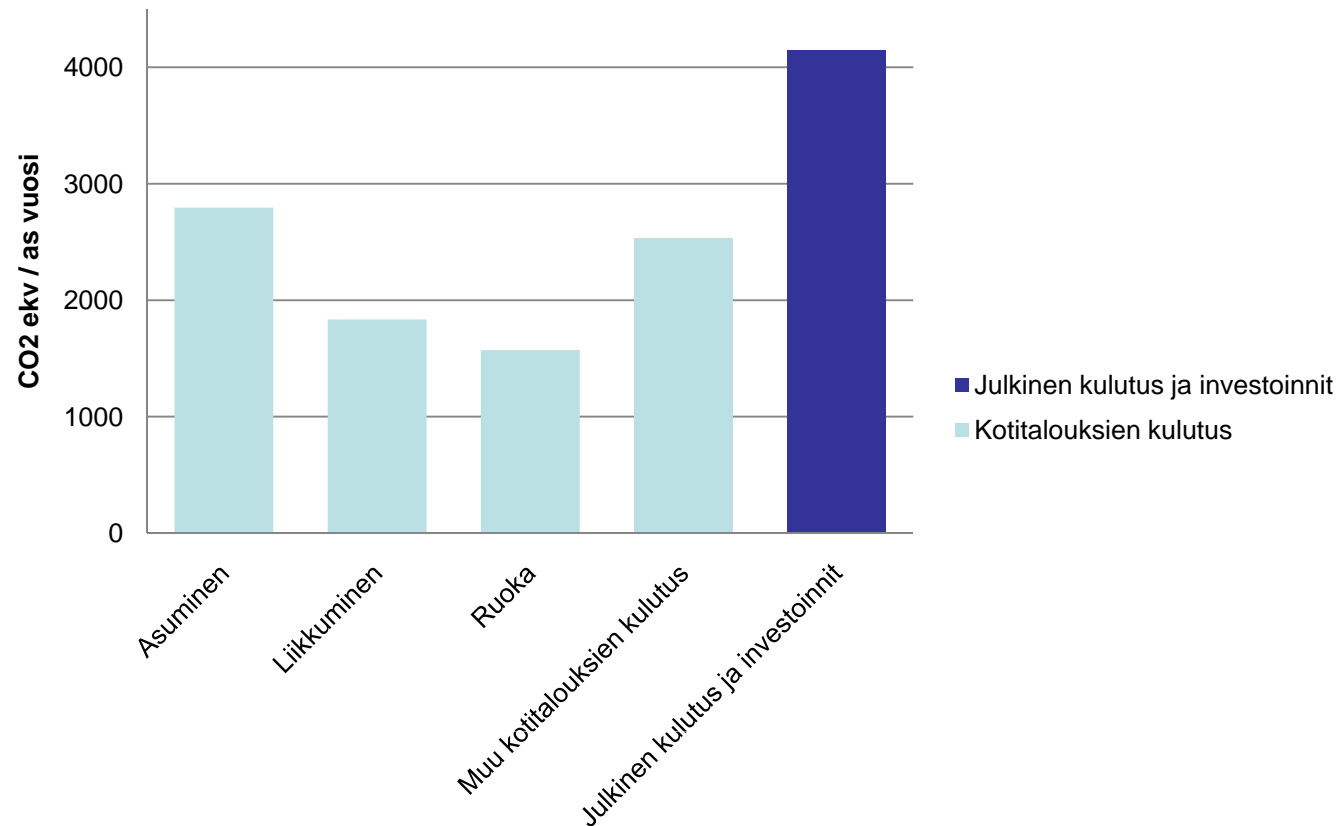
Suomen käyttämät materiaalivirrat säilyvät kansainvälisissä vertailuissa suurina (kokonaiskuva vain hieman parempi kuin EEA:n (2003) kokonaiskuva antaa ymmärtää)

Suomen kansatalouden kasvihuonekaasupäästöjen (123 milj. tn CO₂ ekv) jakautuminen eri osakokonaisuuksiin vuoden 2005 tilanteessa

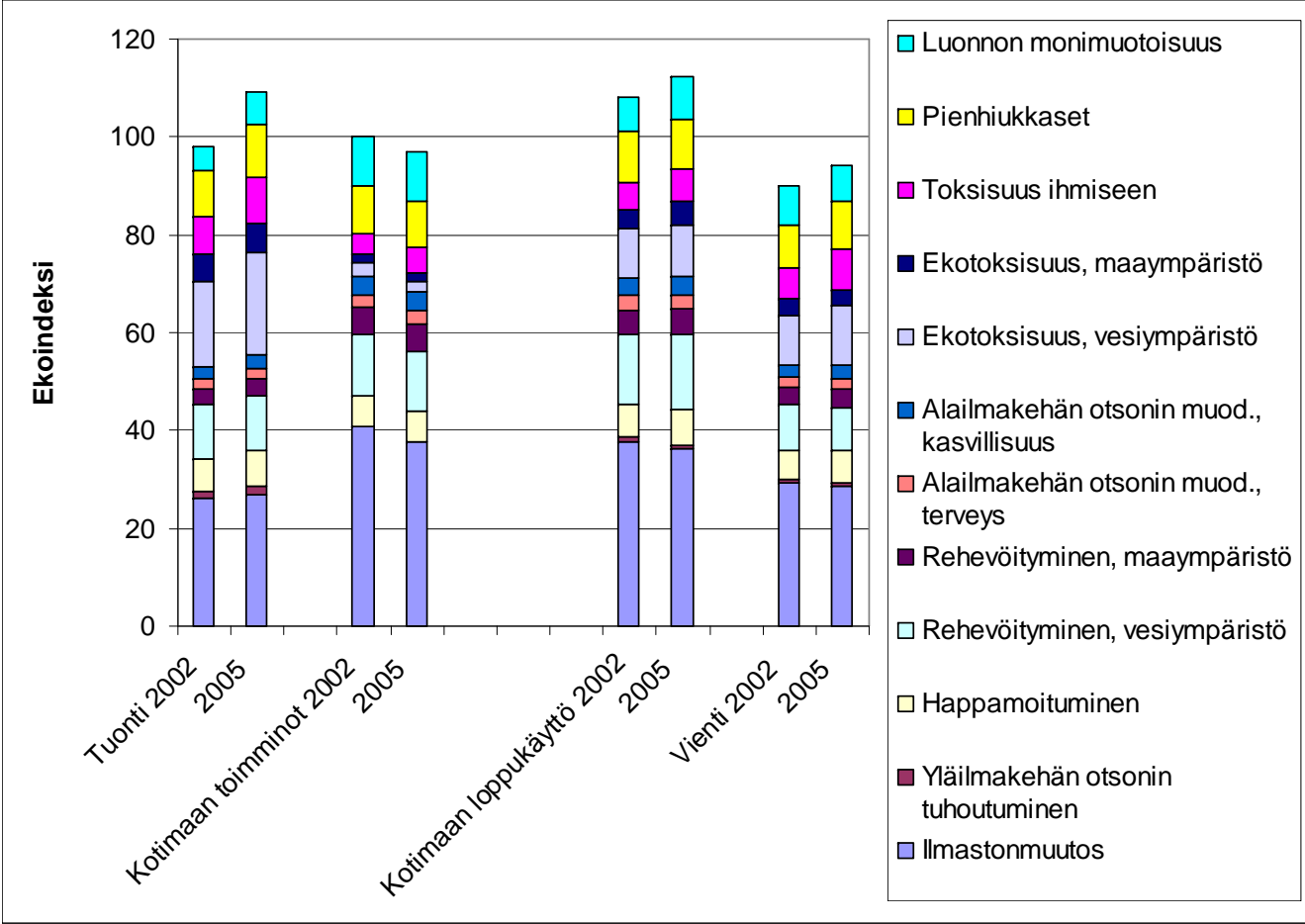

Kotimaan loppukäytön kasvihuonekaasupäästöjen (milj. tn CO₂ ekv) muodostuminen vuonna 2005. Kotitalouksien kulutus (vaalean siniset tolpat) oli 46 milj. tn CO₂ ekv (9 tn CO₂ ekv/as) ja koko loppukäyttö (tolpat yhteensä) 68 milj. tn CO₂ ekv (12,8 tn CO₂ ekv/as)

Arvioita: kestävä taso maapallolla 1-2 tn CO₂ ekv/as

UUSI KOKONAISKUVA SUOMEN KANSANTALouden AIHEUTTAMISTA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA

ENVIMATILLA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN, TYÖLLISYYDEN JA ARVOLISÄYKSEN SAMANAIKAINEN TARKASTELU MAHDOLLISTA

Esim. sähkön tuotanto ja massa- ja paperiteollisuuden kytkennät

Kotimainen hankintaketju

15 000 henkilötyövuotta
930 M€ arvonlisäys
362 Gg CO₂ ekv.

Ulkomainen hankintaketju

787 M€ arvonlisäys
861 Gg CO₂ ekv.

Sähkön tuotanto ja jakelu

13 000 henkilötyövuotta
2 214 M€ arvonlisäys
25 743 Gg CO₂ ekv.

CO₂

20 % sähkön tuotannon
tuotoksesta ja vaikutuksista

Sähkön tuotannon vaikutukset

28 000 henkilötyövuotta
3 931 M€ arvonlisäys
26 966 Gg CO₂ ekv.

5 326 Gg CO₂ ekv,
458 M€ arvonlisäys,
2 770 henkilötyövuotta

Kotimainen hankintaketju

68 000 henkilötyövuotta
4 750 M€ arvonlisäys
7 790 Gg CO₂ ekv.

Ulkomainen hankintaketju

1 766 M€ arvonlisäys
5 169 Gg CO₂ ekv.

Massa- ja paperiteollisuus

33 000 henkilötyövuotta
4 494 M€ arvonlisäys
3 434 Gg CO₂ ekv.

Massan ja paperin tuotannon vaikutukset

101 000 henkilötyövuotta
11 000 M€ arvonlisäys
16 400 Gg CO₂ ekv.

Lopuksi

- **ENVIMAT on nykyisellään nimenomaan työväline ekologisen kestävyuden arviointiin (globaali näkökulma välttämättömyys)**
  - esim. Suomen khk-päästöt ja luonnonvarojen käyttö kestävä?
- **Arvonlisäyksen ja työllisyyden samanaikainen arviointi mahdollistaa kuitenkin monipuolisten analyysien tekemisen Suomen kansantaloudessa**
  - mallia kehitettävissä ennustettavampaan suuntaan
  - sosiaalisia indikaattoreita ja tietopohjaa pitäisi nimenomaan kehittää ulkomailta tuleviin materiaalivirtoihin